

ks. Dariusz Szczepan Skowron SDB

Międzyuczelniany Instytut Muzyki Kościelnej w Krakowie

Sprawozdanie z działalności Koła Naukowego *Congaudeant* Międzyuczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej w roku akademickim 2017–2018

Inauguracja Roku Akademickiego 2017/2018

Październik 2017

Po długim wakacyjnym odpoczynku dnia 2 października 2017 roku przyszedł czas powrotu do szkolnej ławy. Rozpoczęcie roku akademickiego jest dobrym momentem na spotkanie się z pedagogami, ustalenie i korygowanie indywidualnych zajęć, czytanie i zapoznawanie się z nowymi ministerialnymi wytycznymi, a także umiłowanymi sylabusami. Jest to również czas powitania nowych studentów, którzy po raz pierwszy weszli w struktury Międzyuczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej.

Wraz z pierwszym dzwonkiem działalność wznawia Naukowe Koło *Congaudeant*, którego opiekunem jest w dalszym ciągu s. dr hab. Susi Ferfoglija. Podczas inauguracyjnego spotkania został wybrany nowy zarząd Koła. Przedstawia się on następująco: przewodniczący – Michał Piechnik, zastępca – Marcin Miotelka, sekretarz – s. Sylwia Marciniak. Działalność studencka żywo przedstawia się podczas koncertów, konkursów i festiwali.

XIII Dni Muzyki Kościelnej

Listopad 2016

Tradycją lat minionych listopad to czas wzmożonych przygotowań do Dni Muzyki Kościelnej. Kolejne, trzynaste, odbyły się w dniach 17–22 listopada 2017 roku pod patronatem abpa Marka Jędraszewskiego metropolity krakowskiego. Dni te rozpoczęte zostały X Krakowskim Konkuresem Młodych Organistów.

Dzień 19 listopada był obfity w koncerty. Pierwszy odbył się w kościele Świętego Jana Chrzciciela w Krakowie o godz. 14.30. Był to koncert organowy absolwentów Międzyuczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej w Krakowie. Wystąpili: Maria Cebula, Józef Łukasz, Łukasz Sandera. W repertuarze można było usłyszeć m.in. utwory: Jana Sebastian Bacha – *Fantazja G-dur* BWV 572, *Allein Gott in der Höh sei Ehr* BWV 662 (wyk. Józef Łukasz); Charles'a-Marie Widora – *Méditation* op. 13, Maurice'a Duruflé – *Choral varié (Veni Creator)* op. 4 (wyk. Maria Cebula).

Drugi koncert odbył się o godz. 16.00 w kościele Matki Bożej Ostrobramskiej na nowo poświęconych organach firmy D. Zych. Był to koncert w wykonaniu zespołu *Flores Rosarum* oraz koncert organowy w wykonaniu s. Susi Ferfogli. Można było w nim usłyszeć m.in. utwory: Arvo Pärta – *Vater unser* – na głos dziecięcy i organy, Charles'a-Marie Widora – *Symphonie gothique* op. 70, I i II cz. i ostatnią wariację oraz Flora Peetersa – *Toccata n/t Ave Maris Stella* op. 28.

Trzeci i ostatni koncert tego dnia miał miejsce w kościele Najświętszego Salwatora w Krakowie o godz. 19.30. Był to koncert organowo-chóralny. Wykonawcami koncertu byli: Maciej Banek – organy, chór chłopięcy *Pueri Cantores Sancti Joseph*, Agata Nawrot – dyrygent. Można było usłyszeć m.in. następujące utwory: Feliksa Rączkowskiego – *Bogurodzica, Anonima* (XIII wiek), *Bogurodzica, Missa XI (Orbis Factor)*, Jana Sebastiana Bacha – *Fantazja G-dur* BWV 572, Léo Delibesa *Messe brève*.

20 i 22 listopada to dni konwersatoriów i wykładów. W auli Akademii Muzycznej odbyły się konwersatorium i wykład na temat interpretacji muzyki organowej. Przeprowadził je prof. Jon Laukvik.

22 Listopada w auli „Floriana” odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Musica sacra – instrumentum laudis. 50 lat w służbie muzyki kościelnej. Instrukcja wykonawcza Soboru Watykańskiego II „Musicam sacram” (1967–2017)*. Słowo wprowadzające wygłosił JM prof. dr hab. Stanisław Krawczyński, rektor Akademii Muzycznej w Krakowie. Program wykładów przedstawiał się następująco:

Prowadzenie:

ks. dr hab. Robert Tyrała prof. UPJPII (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, Akademia Muzyczna, Kraków)

Wykłady:

1. Mons. prof. Vincenzo de Gregorio, Papieski Instytut Muzyki Kościelnej, Watykan, *Chiesa, Arte e Musica: un'esperienza di ricerca e di scoperta di sempre nuovi orizzonti (Kościół, sztuka i muzyka: doświadczenie poszukiwań i odnajdywania zawsze nowych horyzontów)*

2. Dr hab. Michał Sławecki, Uniwersytet Muzyczny, Warszawa, *Śpiew gregoriański w liturgii po Soborze Watykańskim II – dokumenty, ludzie, fakty, praktyka*

3. Don Gilberto Sessantini Bergamo, Włochy, *Il ministero dell'organo e dell'organista in Musicam sacram. Bilanci e prospettive (Posługa organów i organisty w „Musicam sacram”. Ocena i perspektywy)*

4. Ks. dr Marius Linnerborn, Instytutu Liturgiczny, Trier, Niemcy, *Die Aufgaben der Chöre in der Liturgie heute (Zadanie chórów w liturgii dzisiejszych czasów)*

5. Ks. dr Wojciech Kałamarz CM, Kraków, *Śpiew wiernych w liturgii w świetle watykańskiej instrukcji „Musicam sacram”*

Na zakończenie konferencji nastąpiło wręczenie czasopisma „Pro Musica Sacra” 15 (2017) dedykowanego ks. prof. dr hab. Janowi Józefowi Janickiemu z okazji 70. rocznicy urodzin.

Zakończenie obchodów XIII Dni Muzyki Kościelnej odbyło się podczas uroczystych niesporów w kościele Świętego Marka celebrowanych przez ks. Roberta Tyrałę.

Sądecka Akademia organowa

7–8 listopada

Sądecka Akademia Organowa, która została zainaugurowana 1 kwietnia 2017 roku, scala działania artystyczne, naukowe i edukacyjne związane z szeroko pojętą sztuką gry organowej. Inicjatorem i dyrektorem artystycznym tego przedsięwzięcia jest prof. Ireneusz Wyrwa.

Korzystając z wszechstronnej działalności tego ośrodka, dniach 7–8 listopada studenci Międzyuczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej wzięli udział w mistrzowskim kursie interpretacji *Niemiecka muzyka romantyczna na organach w kościele Świętego Kazimierza w Nowym Sączu*. Kurs prowadzony był przez prof. Martina Schmedinga, renomowanego artystę i cenionego pedagoga, który był zarazem gwarantem owocnej pracy podczas kursu.

Inicjatywy

Sztuka rejestracji organowej

Rejestracja literatury organowej to nie „wyciąganie kołków”, wciskanie guzików i kręcenie wałkiem czy żaluzją. To żmudne dobieranie barw, brzmień, kolorów, alikwot i głosów. Inicjatywa *Sztuka rejestracji organowej* powstała przy

udziale s. Susi Ferfoglii oraz Filipa Presseisen – pedagogów Międzyuczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej, którzy dostrzegli potrzebę zdobywania tej umiejętności i wiedzy. Prowadzącym spotkania jest Filip Presseisen.

Pierwsze spotkanie odbyło się w listopadzie i miało charakter wprowadzający, czysto teoretyczny. Poprzez metody, zapis, stylistykę, brzmienie, źródła historyczne i inne procesy rejestracji można było utwierdzić się w przekonaniu, że rejestracja organowa to rzeczywiście sztuka.

Kolejne spotkania – już praktyczne – odbywały się na różnych wartościowych i specyficznych instrumentach Kościoła w Krakowie i nie tylko.

Organmistrz w praktyce

Z inicjatywy opiekun koła s. Susi Ferfoglii zorganizowany został wyjazd do Zakładu Organmistrzowskiego *Ars Organum* w Sulechowie prowadzonego przez Adama Olejnika. Wyjazd odbył się w dniach 8–10 marca i był połączony z sympozjum naukowym *Convenium musicae sacrae dedicatum*.

Pan Olejnik, otwierając drzwi swojego zakładu, przybliżył działalność, charakterystykę i specyfikę pracy. Można było zobaczyć kościoły, w których firma *Ars Organum* budowała bądź restaurowała organy. Był to m.in. kościół Najświętszej Maryi Panny w Kłępsku. Uczestnicy zwiedzali organy Samuela Ludwiga Hartiga z 1822 roku. Pan Olejnik przekazywał ciekawostki związane z budową instrumentu, charakterystyką brzmienia organów, problematyką konserwatorską związaną z restauracją instrumentu w latach 2007–2009.

Wokół muzyki liturgicznej – konferencja naukowa

28 listopada 2017 roku

Kontynuując wykładnie nauki Kościoła katolickiego dotyczącą muzyki kościelnej, przekazaną podczas warsztatów i konferencji w czasie XIII Dni Muzyki Kościelnej, 28 listopada grupa studentów wybrała się po kolejną dawkę wiedzy. Tym razem do Akademii Muzycznej w Katowicach, gdzie odbyła się konferencja naukowa. Związana była ona z obchodami Dnia Muzyki Liturgicznej Archidiecezji Katowickiej. Wpisywała się ten dzień w treść 33. niedzieli zwykłej i był okazją, by traktować go jako czas dziękczynienia za muzyczne dziedzictwo Kościoła lokalnego.

Jeden z wykładów w czasie konferencji prowadził nasz wykładowca, ks. prof. dr hab. Andrzej Zając. Wygłosił on wykład pt.: *Wykonawcy wokalne muzyki liturgicznej (kantor, psalterzysta, schola, chór)*.

Wielki jubileusz – jubileusz 130-lecia Akademii Muzycznej w Krakowie

24–25 lutego 2018 roku

Rok 2018 to wielkie wydarzenie dla ośrodka muzycznego, jakim jest Akademia. 130 lat temu, w 1888 roku Konserwatorium Towarzystwa Muzycznego w Krakowie uzyskało decyzją Ministra Wyznań i Oświecenia Publicznego CK Austrii status uczelni wyższej. Dlatego też data ta wyznacza czas rozpoczęcia działalności uczelni.

Uroczystości jubileuszu wyznaczone zostały na dni 24–25 listopada. Pierwszego dnia świętowania w bazylice mariackiej o godz. 18.30 odbyła się Eucharystia, na której śpiewał chór Międzyuczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej. Msza święta sprawowana była w intencji tych, którzy współtworzą Akademię, oraz tych, którzy tworzyli ją, lecz już odeszli. Główne uroczystości jubileuszowe połączone z koncertem odbyły się w sali Filharmonii Krakowskiej.

Podczas koncertu można było usłyszeć *Magnificat* Mikołaja Zieleńskiego, którego renesansowo-barokowe dzieła znajdują się m.in. w krakowskich bibliotekach, a także uwerturę charakterystyczną – *W Tatrach* – inicjatora i pierwszego dyrektora konserwatorium Władysława Żeleńskiego. Koncert zakończył utwór *Polymorphia* na 48 instrumentów smyczkowych Krzysztofa Pendereckiego, absolwenta krakowskiej uczelni, a później i jej rektora (w latach 1972–1987).

Koncerty

Muzyczna pasja i rozwijanie talentu pomagają w nabieraniu przekonania, iż tego, co robimy, nie robimy li tylko dla siebie, lecz pomagamy innym w przeżywaniu tego, co święte. Wiele koncertów, które przeżywamy i którymi się dzielimy, zasługuje na uwagę.

Jednym z nich – już od kilku lat – jest droga krzyżowa z muzyką, która gromadzi wielu wiernych przeżywających w czasie Wielkiego Postu Pasję Jezusa Chrystusa. Tegoroczna odbyła się 23 marca 2018 roku w Kościele Ojców Pijarów Matki Bożej Ostrobramskiej. Rozważania męki Pańskiej do tekstu Paula Claudela mistycznie korespondowała z muzyką Marcela Dupré *Le Chemin de la Croix* op. 29. Wykonawcami byli pedagodzy i studenci Międzyuczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej.

Kolejnym niecodziennym koncertem był koncert *Resurrexit*, nawiązujący do radości Zmartwychwstania. Była to inicjatywa studentów II roku Międzyuczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej, którzy wykonali utwory z XVI-wiecznych

polskich tabulatur organowych na przemian ze śpiewem gregoriańskim z polskich źródeł liturgicznych XVI i XVII wieku. Koncert odbył się 23 kwietnia 2018 roku w kościele Świętego Krzyża w Krakowie.

Majowy koncert zabrzmiał w Kościele Ojców Bernardynów Świętego Bernarda ze Sieny. Odbył się on 18 maja 2018 roku. Koncert zagrali: Damian Sowa – tegoroczny dyplomant, wykonując m.in. utwory Jana Sebastiana Bacha – *Preludium* i *Fugę c-moll* BWV 546, *Fantazję G-dur* BWV 572, oraz Anna Chruściel i Paweł Grabczyński, którzy zinterpretowali utwory na cztery ręce Gustava A. Markela – *Sonatę d-moll* op. 30 i utwór Wolfganga Amadeusza Mozarta – *Fantazję f-moll* KV 608.

Zakończenie roku akademickiego związane jest z letnią sesją egzaminacyjną, która mobilizuje studentów do wzmoczonego intelektualnego wysiłku, by pozytywnie zakończyć rok. Związane jest ono również z dyplomami i egzaminami licencjackimi i magisterskimi, które – miejmy nadzieję – dobrze się skończą.